

Malmö kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Värnhemsskolan
belägen i Malmö kommun

Tillsyn i Värnhemsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Malmö kommun under hösten 2016. Skolinspektionen besökte Värnhemsskolan den 25-27 oktober 2016. Därefter inträffade händelser på skolan varefter Skolinspektionen begärde kompletterande uppgifter från huvudman och rektor om vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa elevernas trygghet på skolan. En redogörelse för vidtagna åtgärder inkom till Skolinspektionen den 23 november 2016. I anledning av detta besökte Skolinspektionen skolan på nytt och genomförde kompletterande intervjuer med elever, lärare och skolläda. Därefter inträffade ytterligare händelser på skolan som föranledde Skolinspektionen att begära in en ny redogörelse för vilka eventuella ytterligare åtgärder som skolan vidtagit i anledning av dessa nya händelser. En sådan redogörelse inkom såväl från områdeschef som skolläda den 18 och 19 januari respektive den 9 februari 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Det redovisas ingen nationell statistik avseende kunskapsresultat för eleverna inom introduktionsprogrammen.

Den genomsnittliga betygspoängen för avgångseleverna vid Värnhemsskolan läsåret 2015/2016 är för barn- och fritidsprogrammet 12,9 (riket 12,8), för handel- och administrationsprogrammet 13,2 (riket 12,7) för hantverksprogrammet 13,2 (riket 13,8), för hotell- och turismprogrammet 14,8 (riket 13,8) samt för restaurang- och livsmedelsprogrammet 13,1 (riket 13,5).

Andelen avgångselever med gymnasieexamen läsåret 2015/2016 är 79 procent (riket 86 procent). För barn- och fritidsprogrammet är andelen 90 procent (riket 85 procent), för handel- och administrationsprogrammet 67 procent (riket 83 procent), för hantverksprogrammet 81 procent (riket 89 procent), för hotell- och turismprogrammet 95 procent (riket 89 procent) samt för restaurang- och livsmedelsprogrammet 71 procent (riket 86 procent).

Andelen elever (samtliga program) med gymnasieexamen inom tre år efter studierna påbörjats är 62 procent (riket 70 procent) för examensläsåret 2015/2016. Andelen elever med gymnasieexamen inom tre år efter studierna påbörjats är för hantverksprogrammet 62 procent (riket 71 procent).

Beslut

2017-02-16

3 (18)

Dnr 43 - 2016:4596

Uppgifter saknas för barn- och fritidsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet, hotell- och turismprogrammet samt för restaurang- och livsmedelsprogrammet.

Andelen av avgångselever med högst betyget E i inledande kurser i gymnasiegemensamma ämnen läsåret 2015/2016 är som högst 100 procent i kurserna Engelska 5 (hotell- och turismprogrammet), Historia 1a1 (barn- och fritidsprogrammet), Idrott- och hälsa 1 (hotell- och turismprogrammet), Matematik 1a1 (barn- och fritidsprogrammet), Religionskunskap 1 (barn- och fritidsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet samt hotell- och turismprogrammet), Samhällskunskap 1a1 (barn- och fritidsprogrammet), Svenska 1 och Svenska som andraspråk 1 (samtliga program) samt Gymnasiearbete (barn- och fritidsprogrammet samt hotell- och turismprogrammet).

Andelen av avgångselever med lägst betyget E i inledande kurser i gymnasiegemensamma ämnen läsåret 2015/2016 är 79 procent i kurserna Idrott- och hälsa 1 (barn- och fritidsprogrammet), 78 procent i kursen Engelska 5 (handels – och administrationsprogrammet), 89 procent i kursen Gymnasiearbete (hantverksprogrammet), 81 procent i kursen Samhällskunskap 1a1 (hotell- och turismprogrammet) samt 59 procent i kursen Religionskunskap 1 (restaurang- och livsmedelsprogrammet).

Andelen elever som når grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier är läsåret 2015/2016 är:

Barn- och fritidsprogrammet 63 procent varav 90 procent är elever med utökat program.

Handels- och administrationsprogrammet; färre än 10 elever hade grundläggande högskolebehörighet varav 83 procent är elever med utökat program.

Hotell- och turismprogrammet 52 procent varav 81 procent är elever med utökat.

Hantverksprogrammet; färre än 10 elever hade grundläggande högskolebehörighet varav 39 procent är elever med utökat program.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet 27 procent varav 41 procent är elever med utökat program.

Trygghet och studiero

Inför tillsynen ombad Skolinspektionen skolan att se till att Skolenkäten för elever i årskurs 2 samt all pedagogisk personal skulle genomföras. Skolinspektionen genomförde Skolenkäten för elever i gymnasieskolans årskurs 2 och för pedagogisk personal våren 2016. För Värnhemsskolan saknas resultat för eleverna.

Resultaten av enkäterna redovisas på skolenhetsnivå för varje frågeområde och i form av ett index där 0 är lägst resultat och 10 är högst resultat. Indexet kan jämföras med resultat för samtliga gymnasieskolor, såväl kommunens som rikets och som deltog i samma enkätomgång. Ett högre indexvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt indexvärde indikerar en negativ uppfattning.

Svaren från den pedagogiska personalen gällande studiero gav indexvärdet 5,6 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters 6,7 (Malmö kommun) och 7,2 (riket).

Svaren från den pedagogiska personalen gällande trygghet gav indexvärdet 6,0 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters 7,6 (Malmö kommun) och 8,2 (riket).

Skolans egen elevenkät genomfördes våren 2016 med elever i årskurs 2. Resultatet av enkäten redovisas i skolans kvalitetsarbete, så kallad "Lägesrapport" som är sammanställd i juni 2016. Av sammanställningen framgår att 45 procent av eleverna i årskurs 2 svarade på enkäten. Elever inom introduktionsprogrammen, vilka utgör en betydande del av antalet elever vid skolan deltog inte i skolans enkät och därmed saknas ett fullständigt underlag från denna enkät gällande elevernas trygghet, studiero och trivsel. Resultaten visade att av de svarande eleverna upplevde 2 procent att de aldrig var trygga, 15 procent uppgav att de hade blivit kränkta, 5 procent av eleverna hade upplevt hot om våld, 4 procent uppgav att de blivit utsatta för våld och 4 procent av de elever som svarat på enkäten upplevde inte att de hade studiero på sina lektioner.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2017-06-01
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2017-06-01
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-06-01
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-06-01
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att skolmiljön på Värnhemsskolan inte präglas av studiero för alla elever. Tillsynen visar även att de elever som lätt når kunskapskraven inte alltid får den ledning och stimulans som de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Vidare visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar samt i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Vad gäller huvudmannens och skolans arbete med att säkerställa en skolmiljö som präglas av trygghet gör Skolinspektionen, mot bakgrund av de uppgifter som lämnades av elever, lärare och skolledning vid Skolinspektionens besök den 21 december 2016 samt de kompletterande uppgifter som skolan inkommit med före och efter detta besök, bedömningen att inget annat är visat än att huvudman och skola vidtagit, vidtar och har en planering för att vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att säkerställa en sådan skolmiljö.

Vad gäller övriga områden som Skolinspektionen har granskat har det inte heller framkommit annat än att skolans arbete uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Malmö kommun att **senast den 1 juni 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Malmö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Utredningen visar att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås inte alltid får den ledning och stimulans som de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen bedömer därför att skolans arbete med individanpassning inte till fullo uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har intervjuat elever ur olika årskurser och som studerar inom skolans olika program. Flera elever uppger att det saknas svårare och mer utmanande skoluppgifter som de kan arbeta med när de är färdiga med en skoluppgift. Vissa elever uppger att lärare inte alltid planerar extrauppgifter för elever som behöver det. Elever uppger även att samtliga elever i klassen arbetar med samma uppgifter oavsett om några elever klarat uppgifterna tidigare eller ej. Elever ger även exempel på att de arbetar med samma uppgifter innevarande läsår som föregående läsår vilket enligt eleverna medför att de enbart repeterar det de redan lärt sig. Eleverna säger att de uppmärksammat lärare på problemet men att det ännu inte skett någon förbättring. Vissa elever uppger dessutom att de kan gå hem när de blivit färdiga med en uppgift.

I intervjuer med lärare uppger flertalet att de ofta arbetar med stora elevgrupper där undervisning i olika kurser sker i samma klassrum samtidigt, vilket försvårar möjligheten att individanpassa undervisningen.

Lärare säger att de måste bli bättre på att individanpassa för de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling.

På fråga från Skolinspektionen om möjligheten att individanpassa undervisningen svarar skolledningen att det fungerar sämre i de stora grupperna och att de stora undervisningsgrupperna har lett till försämring av elevresultat. Vid kompletterande intervjuer berättar skolledningen att man ska återinföra de mindre grupperna nu. Biträdande rektor uppger vidare att han har hört från elever att det ibland inte ges mer utmanande uppgifter när de blivit klara med det de ska göra, att detta tagits upp med vissa lärare och att man tänker tydliggöra för alla lärare att detta inte får förekomma.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Av läroplanen framgår att läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Malmö kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta.

Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Malmö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att skolan brister i arbetet med att ge alla elever i behov av extra anpassningar skyndsamt stöd. Skolinspektionen bedömer därför att skolans arbete med extra anpassningar inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

I intervju med lärarna uppger de att skolan har många elever med behov av extra anpassningar. På fråga från Skolinspektionen, vid kompletterande lärarintervju, om det finns elever med behov av extra anpassningar som inte får detta behov tillgodosett, uppger intervjuade lärare bland annat följande. Lärarna på skolan är generellt sett väldigt duktiga på att möta elevernas behov. När undervisningsgrupperna är stora påverkar det dock och även om man försöker är det ibland svårt att räkna till. Det saknas också specialpedagogisk kompetens på vissa enheter och de specialpedagoger som finns har främst fått ägna sig åt elever i behov av särskilt stöd.

I intervjuer med företrädare för elevhälsan uppger de att skolan har en bit kvar innan rutinerna för arbetet med extra anpassningar fungerar. De uppger även att lärarna i dagsläget inte alltid genomför de extra anpassningar elever behöver och som man har kommit överens om och ger som exempel anpassningar i provsituationer.

Vid kompletterande intervju med skolledningen uppger biträdande rektor att han känner till att vissa lärare inte alltid sätter in de extra anpassningar som behövs samt att han har påbörjat ett arbete med att komma tillrätta med de problem som finns på detta område.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen såvida inte elevens ärende i stället ska handläggas i enlighet med skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Malmö kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Malmö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Utredningen visar att inte alla elever vid Värnhemsskolan tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete inom detta område inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har intervjuat elever ur olika årskurser från skolans olika program. I dessa intervjuer uppger några elever att det kan vara oroligt på lektionerna ibland, medan flertalet intervjuade elever uppger att de saknar studiero på vissa lektioner varje dag. Flertalet av eleverna säger att det är kaos på många av lektionerna och att det inte alltid hjälper när lärarna säger till. Eleverna säger exempelvis att när de ber om lärarens hjälp börjar alla i klassrummet att prata. Eleverna säger vidare att det är värst i de stora elevgrupperna då inte alla elever får plats i klassrummet samtidigt. Eleverna ger exempel på klassrumssituationer där elever skriker åt varandra, filmar varandra och springer omkring. Eleverna ger vidare exempel på situationer i klassrummet när elever stör läraren och att det är många elever som kommer för sent till lektionerna vilket också bidrar till det oroliga klassrumsklimatet.

I intervjuer med lärare bekräftar de elevernas utsagor om att det är stökigt i de kurser där det är stora undervisningsgrupper. Vissa lärare säger att grupperna i vissa fall är så stora att eleverna inte får plats i klassrummet utan får sitta utanför.

Beslut

2017-02-16
12 (18)

Dnr 43 - 2016:4596

Lärarna uppger vidare att bristen på studiero i de stora elevgrupperna delvis beror på att de inte hinner med att hjälpa alla elever. Det händer att eleverna får textmeddelanden på sina mobiltelefoner och avbryter lektionen och springer ut. Vissa lärare säger att oron påverkar elevernas möjligheter att nå målen.

Elevhälsan bekräftar i intervju både elevernas och lärarnas uppgifter om att det finns flera mycket stora och stökiga elevgrupper.

I kompletterande intervju bekräftar skolledningen uppgifterna om att studieron brister på vissa lektioner. De uppger vidare att man behöver göra ett omtag inom detta område och att man ska arbeta med kollegialitet och ledarskap i klassrummet på enheterna. Vad gäller uppgifterna om stora undervisningsgrupper berättar skolledningen att man till följd av resursbrist tvingades göra stora grupper men att man nu ska återgå till de mindre grupper som man hade tidigare.

Skolinspektionens enkät genomfördes under våren 2016 och besvarades av 77 procent av skolans pedagogiska personal. På påståendet "Det är en god studiero på skolan" ger resultatet värdet 5,0 av 10. Detta kan jämföras med 7,3 som är medelvärdet för samtlig pedagogisk personal som deltagit i Skolinspektionens enkät. För Värnhemsskolan saknas resultat från den enkät som Skolinspektionen genomförde med elever i gymnasieskolans årskurs 2 våren 2016.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på sådant sätt alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Malmö kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning.

Beslut

2017-02-16
13 (18)

Dnr 43 - 2016:4596

Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Malmö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Utredningen visar att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolinspektionen bedömer därför att elevhälsans arbete inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med lärare uppger de att det inte sker något förebyggande och hälsofrämjande arbete med stöd av elevhälsan.

På fråga från Skolinspektionen om elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande uppger representanterna för elevhälsan att specialpedagogerna inte räcker till som de är organiserade i dag. Det hälsofrämjande arbetet uppges inte hinnas med då det åtgärdande arbetet med individärenden måste prioriteras.

Vid kompletterande intervju uppger skolledningen att elevhälsan arbetar förebyggande men att de enskilda elevärendena har behövt prioriteras och att det därför nog har bedrivits mycket åtgärdande arbete under hösten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att elevhälsan ska användas främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Malmö kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Malmö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2017-02-16
16 (18)

Dnr 43 - 2016:4596

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Yvonne Larsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Värnhemsskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Värnhemsskolan

Värnhemsskolan är en gymnasieskola som ligger i centrala Malmö. Gymnasieskolan erbjuder utbildning inom följande program;

Nationella program;

Barn- och fritidsprogrammet

Hantverksprogrammet

Handel- och administration

Hotell- och turismprogrammet

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Introduktionsprogram;

Individuellt alternativ

Språkintröduktion

Yrkesintröduktion

Preparandutbildning

Programinriktat individuellt val

Skolledningen består av rektor och 6 biträdande rektorer med ansvarsområde fördelade enligt;

Hantverksprogrammet och språkintröduktionsprogrammet samt schemaläggning för hela skolan.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet och hotell- och turismprogrammet med tillhörande intröduktionsprogram (programinriktat individuellt alternativ, yrkesintröduktion och språkintröduktion).

Programinriktat individuellt val med inriktning mot restaurang- och livsmedelsprogrammet.

Handels- och administrationsprogrammet med tillhörande individuellt alternativ, barn- och fritidsprogrammet med tillhörande individuellt alternativ.

Lärarna är indelade i arbetslag. Skolan har dessutom arbetslagsledare, programansvariga lärare samt 8 förstelärare fördelade inom följande områden; två lärare och en specialpedagog inom området för språkutveckling, två lärare inom området för IKT (informations- och kommunikationsteknik) och tre lärare inom området för kollegialt lärande. Enligt skolledningens uppgift har skolan vid tidpunkten för tillsynen 608 elever.